

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee
Stenbocki maja Rahukohtu 3
15161, Tallinn

Teie 19.06.2026 nr 2-5/26-01308;
RIIGIKOGU/26-0750/-2T

Meie 03.07.2026 nr 2-3/2255-2

Loomakaitseseaduse muutmise seaduse eelnoole 970 SE vastuskiri

Riigikogu liikmete algatatud loomakaitseseaduse muutmise seaduse eelnõu (970 SE) eesmärgiks on keelustada alates 2035. aasta 1. jaanuarist toidumunade tootmise eesmärgil munakanade pidamine puuris ning sätestada, et alates 2027. aasta 1. jaanuarist ei tohi munakanade pidamisega alustamisel nende pidamiseks ehitada ega kasutusele võtta puure.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium toetab kanade heaolu parandamise eesmärki. Samas nähtub seletuskirjas esitatud mõjuanalüüsist, et kavandatava muudatusega kaasnevad olulised majandus- ja konkurentsiprobleemid, mis eeldavad täiendavat analüüsi ning riskide põhjalikumalt käsitlemist.

1. Teeme ettepaneku täiendavalt hinnata mõju ettevõtjatevahelisele konkurentsile ja analüüsida muudatustega kaasnevaid tagajärgi

Munakanade puuris pidamise keeld oleks majanduslikult tasakaalustatud eelkõige juhul, kui see kehtiks ühtlaselt Euroopa Liidu riikides või vähemalt peamistes naaberriikides. Seletuskirja kohaselt ei ole Lätis ja Leedus samaväärset keeldu kehtestatud ning Eesti toodab ligikaudu 0,2% Euroopa Liidu munatoodangust. Eesti tootjad tegutsevad seetõttu hinnakujunduses piiratud mõjuga turuosalisena ning sõltuvad ühisturu hinnasurvest. See asjaolu on oluline regulatsiooni vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamisel.

Seletuskirjas esitatud andmete kohaselt on munadega isevarustatuse tase Eestis alla 60% ning sõltuvus impordist, eelkõige Lätist, Leedust ja Poolast, on märkimisväärne. Kavandatav muudatus võib viia olukorrani, kus kodumaise alternatiivsel pidamisviisil toodetud munade osakaalu kasv ei pruugi katta turuvajadust ning suureneb odavamate importmunade osakaal. See võib vähendada kohalike tootjate turuosa ning halvendada nende investeerimisvõimekust.

Seletuskirjas hinnatakse investeeringute kogumahuks ligikaudu 25–30 miljonit eurot. Arvestades, et sektori kogukasum 2022. aasta andmetel oli 426 tuhat eurot, on investeeringute maht võrreldes sektori kasumlikkusega märkimisväärne. Teeme ettepaneku koostada täiendav kvantitatiivne stsenaariumianalüüs, mis käsitleks mõju Eesti tootmismahule ja turuosale perioodil 2027–2035, impordimahu ja hinnasurve võimalikku kasvu, isevarustatuse taseme muutust ning sektori finantsvõimekust kavandatavate investeeringute tegemiseks.

Seletuskiri viitab tarbijate kasvavale nõudlusele alternatiivsel pidamisviisil toodetud munade järele. Teeme ettepaneku hinnata, mil määral turg juba suunab ettevõtjaid vabapidamisele ning

milline on realistlik arengutrend lähiaastatel ilma täiendava regulatiivse sekkumiseta.

Lisaks on Eesti suurimad munatootjad – Dava Foods Estonia AS, Eesti Muna OÜ, OÜ Linnu Talu ja OÜ Sanlind – allkirjastanud hea tahte deklaratsiooni, millega võtsid kohustuse minna hiljemalt 2035. aastaks üle puurivabadele pidamisviisidele.¹ Arvestades, et nimetatud ettevõtted toodavad valdava osa Eestis toodetavatest kanamunadest, teeme ettepaneku täiendavalt kaaluda, kas eesmärgi saavutamiseks on vältimatult vajalik regulatiivne keeld või on võimalik saavutada soovitud tulemus sektori kokkuleppeliste ja turupõhiste lahenduste kaudu.

2. Teeme ettepaneku täiendavalt hinnata mõju teistele toiduvaldkondadele ja tarneahelale
Kavandatud muudatus mõjutab kaudselt teisi toidutootmise ettevõtjaid, kuna kanamunad on oluline sisend mitmetes toidutoodetes. Kohaliku tooraine hinnatõus või tootmismahu ajutine vähenemine võib suurendada survet kasutada välismaiseid odavamaid mune või munatooteid.

Kuigi seletuskirjas käsitletakse mõju toiduainetööstusele, ei sisalda see detailset kvantitatiivset hinnangut muudatuse mõjule toidutööstuse kulustruktuurile, lõpptoodete hinnatasemele ega tarneahelate toimimisele. Teeme ettepaneku täpsustada mõjuanalüüsi, sealhulgas hinnata mõju väiksematele töötajatele, kelle kulustruktuur on hinnatundlikum.

3. Teeme ettepaneku täiendavalt hinnata eelnõu proportsionaalsust ja alternatiivseid lahendusvariante

Seletuskirjas on esitatud proportsionaalsuse analüüs ning kavandatud järelhindamine hiljemalt 2030. aastaks. Samas ei nähtu seletuskirjast, et munakanade puuris pidamise keelustamisele oleks eelnenud alternatiivsete lahendusvariantide võrdlev analüüs.

Arvestades muudatuse ulatust ning selle mõju ettevõtlusvabadusele ja omandi kasutamisele, teeme ettepaneku viia läbi täiendav mõju- ja riskianalüüs. Eelkõige vajab täiendamist alternatiivsete lahendusvariantide võrdlev analüüs, keelu ajastuse paindlikkuse hindamine ning täiendavate riskimaandusmeetmete kaalumise. See võimaldaks tagada muudatuse proportsionaalsuse ning tasakaalu loomade heaolu, ettevõtjate konkurentsivõime ja Eesti toidujulgeoleku vahel.

Eeltoodust tulenevalt ei saa Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium toetada algatatud eelnõu 970 SE ning peab vajalikuks täiendava mõju- ja riskianalüüsi läbiviimist enne eelnõu vastuvõtmist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Regina Karumaa +372 5305 3756
regina.karumaa@mkm.ee

¹ [Eesti suurimad munatootjad allkirjastasid pidulikult kokkuleppe üleminekuks puurivabadele tootmisviisidele hiljemalt 2035. aastaks | EPKK](#)